

KSLAPE-ohjausryhmän kokous

to 14.6.2018 klo 9.00-14.30

Paikka: Äänekosken kaupungintalo, Hallintokatu 4, Äänekoski

Muistio

1. Kokouksen avaus, Päivi Fadjukoff

2. Äänekosken tervetuloivotus

Opetus- ja kasvatusjohtaja *Ville Härtsiä* toivotti LAPE-ryhmään osallistujat tervetulleeksi Äänekoskelle. Härtsiä muistutti, että LAPE-työ on tärkeää ja tarvitsemme sitä erityisesti palveluissa tapahtuvien päällekkäisten toimien poistamiseksi ja yhteistyön vahvistamiseksi.

Äänekosken vs. vapaa-aikajohtaja *Juha-Pekka Pohjolainen* kertoi kulttuurihyvinvointipalveluista, joiden merkitys osana hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palveluita tulee lisääntymään. Näillä palveluilla tarkoitetaan matalankynnyksen räätälöityjä kulttuuripalveluita ja -toimia, joita toteutetaan esimerkiksi sosiaali- ja terveydenhuollon yksiköissä. kunnissa tehtävä kulttuurikasvatussuunnitelma on osa koulujen opetussuunnitelmaa ja se toteutetaan yhteistyössä koulujen, varhaiskasvatuksen ja kulttuuri- ja taidealojen toimijoiden yhteistyönä. (LIITE: kulttuurihyvinvointi JP Pohjolainen)

3. Vertaisarviointin pilotoinnin kokemuksia Jyväskylästä

Jyväskylän kaupungin sosiaalipalvelujen valvontakoordinaattori Ansa Leinonen ja vertaisarvioija Katriina Nokireki Nuorten Sankarien kehittäjäryhmästä esittelivät Jyväskylän nuorisokodissa pilotoitavaa sijaishuollossa olevien nuorten vertaisarviointimallia.

Vertaisarviointimallin taustalla on ollut tarve kehittää asiakaspalautemallia osaksi sijaishuollon valvontaa, jonka avulla vahvistetaan sijoitetun nuoren osallisuutta hyödyntäen kokemusasiantuntijuutta ja vertaisuutta. Tavoitteena on karsoittaa nuorten kokemuksia arjestaan ja palveluiden toimivuudesta ja laadusta.

Jo tehtyjen vertaisarviointien perusteella nuorten ja vertaisarvioitsijoiden välille on syntynyt nopeasti luottamussuhde ja tunne, että toinen ymmärtää, mistä nuori puhuu. Vertaisarvioitsijoilla on toive, että jatkossa ammattilaiset näkisivät entistä enemmän vertaisuuden voiman valvonnan ja palveluiden kehittämisen tukena. Vertaisarviointi-pilotoijien toiveena on myös pilotoinnin avulla vahvistaa maakuntavalmistelussa osallisuutta ja kokemusasiantuntijuutta vahvistavia asiakaspalvelumalleja jatkossa. (LIITE: Vertaisarvioinnin kehittäminen)

4. LAPE-työn tilannekatsaus

Muutosagentti *Hanna Hämäläinen* kertoi ajankohtaisia asioita LAPE-työstä:

- LAPE-muutosohjelman hankearviointi on käynnistynyt, sen toteuttaa Owl Group. Syksyllä 2018 toteutettava kysely maakunnalliselle LAPE-ryhmälle sekä kysely kuntien johtavien viranhaltijoille syksyn 2018 aikana ovat osa kansallista LAPE-työn arviointia.
- LAPE-kärkihanke päättyy vuoden 2018 lopussa, mutta LAPE-työ jatkuu siltaustoimenpiteillä: kansallisen lapsistrategian valmistelu on käynnistetty, muutosagentit jatkavat työtään vuonna 2019 ja LAPE-akatemit käynnistyvät maakunnittain. Siltaus-toimenpiteistä löytyy lisätietoa liitteenä olevasta esityksestä.
- Kansallisesti valmistellut LAPE-teesit ovat parhaillaan kommenttikierroksella maakunnissa ja niille on varattu käsittelyaika myös tämän kokouksen työpajaosiossa. Teesien tarkoitus on tukea maakuntien LAPE-työtä sote- ja maku-valmistelussa. Teesien aiheena ovat mm. LAPE-sisältöjen järjestäminen ja tuottaminen kokonaisuutena, OT-keskustoiminta ja perhekeskus-toiminta. (LIITE: LAPE ajankohtaista)

Kehittämiskoordinaattorit *Sari Paananen ja Anu Piispanen* kertoivat perhekeskustoimintamallin kehittämisen ajankohtaisista kuulumisista:

Sari Paananen:

- Tällä hetkellä Keski-Suomessa on 12 perhekeskusta
- PEKE-esite löytyy syksystä 2018 alkaen äitiyspakkauksesta
- Kansallisesti on alettu rakentaa sähköistä perhekeskusta (eSuomi/ Suomi.fi – alustalle) → maakuntien on mahdollista tehdä tänne oma lokeronsa tälle alustalle, mahdollisuus myös linkittää
- Keski-Suomessa on käynnissä vanhemmuuden ja parisuhteen tuen nykytilan kartoitus. **Kysely on toimitettu LAPE-ryhmien puheenjohtajille, kunnista toivotaan yhtä koottua vastausta/kunta; palautus 30.9.2018 mennessä.**
- Keski-Suomessa luodaan maakunnallinen perhevalmennusmalli, joka on tavoitteena ottaa käyttöön koko maakunnassa. (LIITE: Peke ajankohtaista)

Anu Piispanen: perhekeskusten kohtaamispaikat

Avoimet kohtaamispaikat ovat tärkeä osa perheiden toimivia lähipalveluita. Jotta kohtaamispaikat tunnustetaan ja tunnustetaan hyvinvointia ja osallisuutta edistävinä palveluina, ne täytyy kirjata oleellisiin asiakirjoihin ja liittää osaksi palvelurakenteita. Anu Piispanen on käyttänyt kohtaamispaikoissa perheitä tavatessaan Arjen polun –haastattelumenetelmää. Tästä tulossa erillinen raportti perhekeskustoiminnan kehittämisen tueksi. (LIITE: Kohtaamispaikan mallintamista)

Kehittämiskoordinaattori *Johanna Liukkonen* kertoo erityis- ja vaativan tason palveluiden kehittämisen ajankohtaisista kuulumisista:

- Keski-Suomessa on tehty paljon kehittämistyötä ko. kehittämiskokonaisuuden sisällä: esimerkkeinä mm. lastensuojelun systeemistä mallia pilotoidaan kahden alueella, Lapsen polku- työryhmä työstää mallinnusta lapsen hoitopolusta ja Keski-Suomeen luodaan maakunnallinen perhehoidon malli.
- kehittämiskokonaisuuksien sisältöjen vieminen (mm. monitoimijainen arviointi, Lapsen polku- pilotointi kunnissa) palveluiden rakenteisiin ja sitä kautta käytäntöön
- Syksyllä 2018 jatketaan alueellisia käyntejä peke-alueittain
- Keski-Suomen valmistelijoiden kanssa on tarve käydä vielä paljon keskustelua siitä, mistä kaikesta maakunnalla tulee jatkossa olemaan vastuu lasten ja perheiden osalta (mm. osaamisen edistäminen ja koordinointi, valvonta)
- Sosiaalihuollon porrasteisuus: Keski-Suomeen tarvitaan yhteisiä linjoja sosiaalihuoltolain mukaisista palveluista, jotta perheet saisivat tukea yhdenvertaisesti
- Kansallisen LAPE-työn taholta tehdään laaja arviointi maakuntien kehittämistyöhön kuuluvan lastensuojelun kehittämistyön osalta (LIITE: Erityis- ja vaativin taso)

5. Työskentelyä pienryhmissä aamupäivän teemoihin liittyen

Learning cafe – pisteiden yhteenveto:

- Kuntien LAPE-ryhmien työ:
LAPE-ryhmien työn tavoitteina esille nousi viestintä ja tiedottaminen, toimijoiden yhteistyön vahvistaminen sekä tavoitteellinen toiminta mm. palveluiden integroimiseksi ja niiden kehittämiseksi. Hyvinä LAPE-ryhmien toimintakäytäntöinä pidettiin mm. suunnitelmallista, monitoimijaista työtä, jolla on selkeitä tavoitteita. LAPE-ryhmille on määritelty vastuuhenkilöt ja kokouksissa pidetään muistioita, joiden avulla työtä on helpompi seurata ja arvioida. Kokousten säännöllisyys ja suunnitelmallisuus ovat tärkeä työn onnistumisen

kannalta. LAPE-työn viestintää pitää kohdistaa sekä toimijoiden omien organisaatioiden sisällä, että kuntalaisten suuntaan. Liitetiedosta löytyy koonti keskustelussa esille nousseista asioista. Kuntien kannattaa hyödyntää koontia omassa LAPE-ryhmän työssään. (LIITE: Materiaalit LAPE-ryhmien työ)

LAPE-teesit:

Tämä kohta täydennetään elokuussa 2018.

Perhekeskusten -kohtaamispaikat:

Työpisteessä keskusteltiin, miten varmistetaan kohtaamispaikkojen kytkeytyminen osaksi perhekeskuksen monialaista palveluverkostoa tulevassa sote-uudistuksessa. Kohtaamispaikat pitää ymmärtää ja nähdä osana palvelurakennetta. Työntekijöiden pitää sisäistää kohtaamispaikkojen merkitys lasten ja perheiden hyvinvoinnin ja tuen muotona sekä osata ohjata kunnan lapsiperheitä kohtaamispaikkojen toimintaan. Kohtaamispaikosta tiedottaminen on tärkeä osa niiden toimintaa, jotta kuntalaiset löytävät kohtaamispaikkoihin ja niitä osataan hyödyntää. (LIITE: PEKE kohtaamispaikka)

Erityis- ja vaativin taso: Lastensuojelu tulevassa maakunnassa

Erityis- ja vaativan tason palveluiden pisteellä pohjamateriaalina oli Kuntaliiton "Lastensuojelu tulevaisuuden maakunnassa" –diat. Jotta toimintakulttuurin muutos ja uudenlainen työtapa vakiintuvat, se vaatii asennemuutosta toimijoiden keskuudessa. Sosiaalihuoltolaki (SHL) pitää saada toimimaan kunnolla, jotta lastensuojelu ei joudu hoitamaan palveluaukoista johtuvia asiakkaita. Perustason työntekijät, kuten opettajat ja harrastusten ohjaajat ovat keskiössä kuntouttavan arjen mahdollistajina lasten ja perheiden elämässä. Monitoimijainen työskentely vaatii rohkeutta ja tahtoa uudenlaiseen työtapaan. Vaativimman tason palvelut ja osaaminen on saatava integroitua perus- ja erityistasoon läpileikkaavana toimintana ja matalankynnyksen konsultaatiorakenteet on saatava toimimaan.

6. Syksyn LAPE-ohjausryhmän kokoukset pidetään **ti 4.9.2018 klo 8.30** Jyväskylässä ja **ke 24.10.18 klo 8.30-12.00** Jyväskylässä.

7. Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 12.05.

Päivi Fadjukoff
KSLAPE ohjausryhmän puheenjohtaja

Hanna Hämäläinen
KSLAPE ohjausryhmän sihteeri